

Geachte lezer,

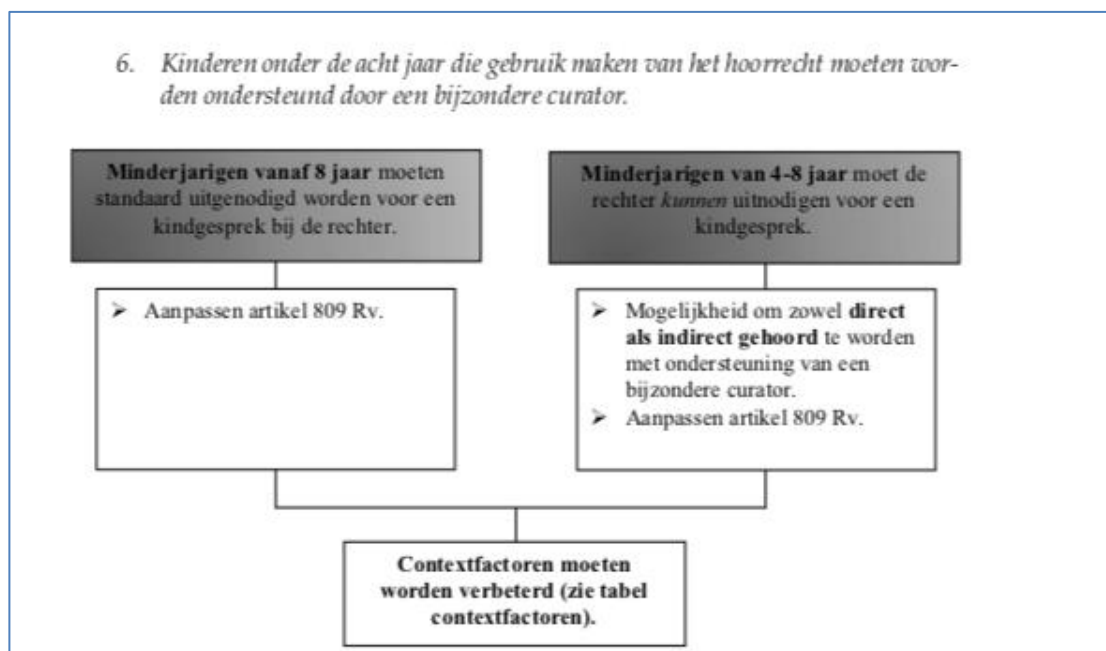
Met veel interesse hebben wij het rapport:

Kind in proces: van communicatie naar effectieve participatie - Het hoorrecht en de procespositie van minderjarigen in familie- en jeugdzaken

gelezen. Een rapport samengesteld door M.R. Bruning, D.J.H. Smeets, K.G.A. Bolscher, J.S. Peper en R. de Boer.

Aanbevelingen

De onderzoekers doen aanbevelingen om de huidige leeftijd van 12 jaar te verlagen naar resp. 8, of zelfs 4-8 jaar, zoals per onderstaande schematische weergave 1 en 2. Zij baseren zich hierbij op recente juridische- neuropsychologische-en pedagogische inzichten.

Figuur 1: schematische weergave 1 - aanbeveling hoorrecht

Onze mening

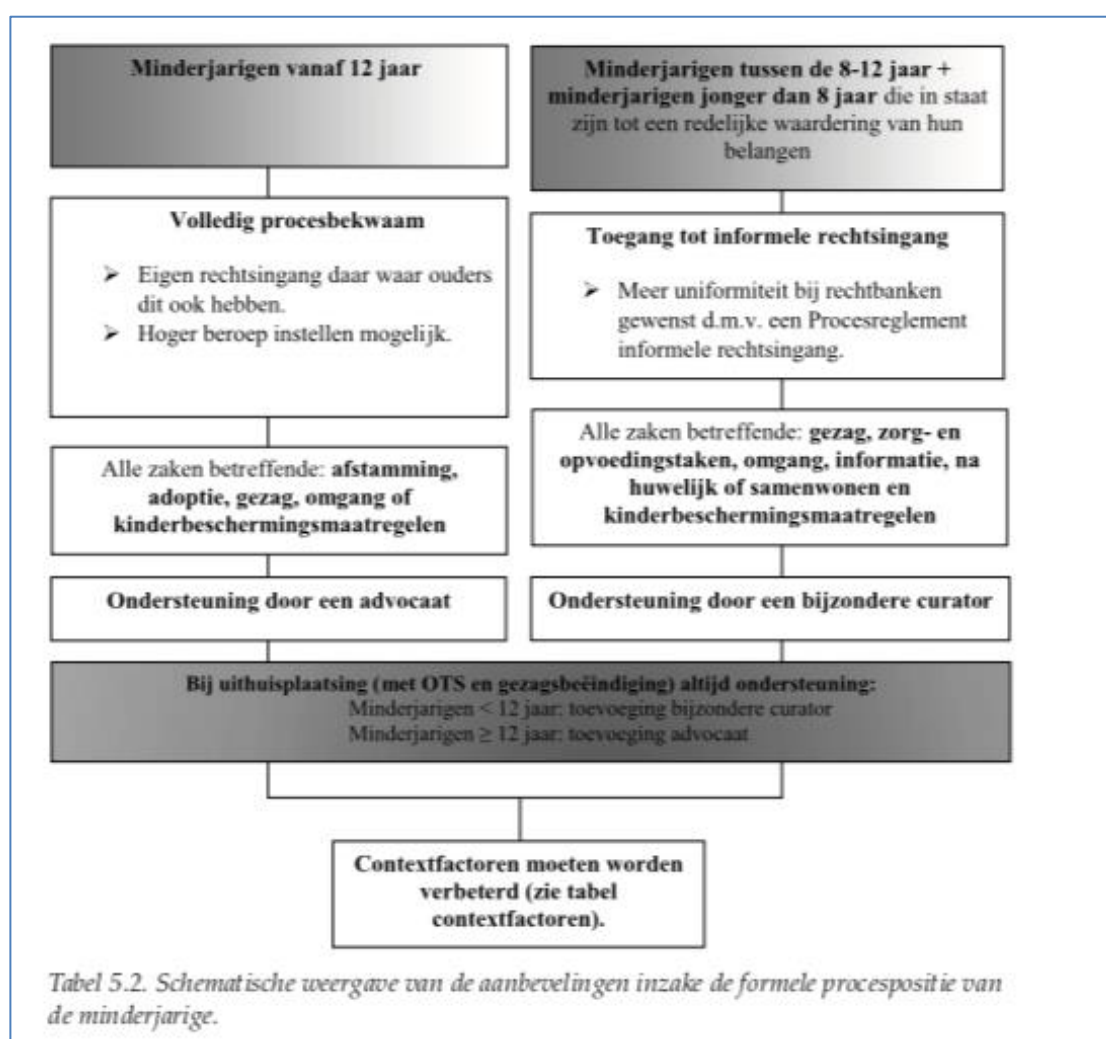
Wij zijn het volledig oneens met deze aanbevelingen, en zijn van mening dat het schadelijk is voor ouders en kinderen om de leeftijd te verlagen naar 8 jaar of lager m.b.t. het hoorrecht en het procesrecht. Sterker nog, wij zijn van mening dat het kind überhaupt niet gehoord zou moeten worden, anders dan door een professional op het gebied van psycho- familiesysteem- complex trauma- en hechtingsdiagnostiek.

Oorzaak problematiek

De reden hiervoor is dat bij de drie hoofdclusters: afstamming/adoptie, gezag/omgang/scheiding en kindbeschermingsmaatregelen er over het algemeen sprake is van gezinspathologie. Een pathologie die slechts onderzocht en mogelijk hersteld kan worden door de professional op het gebied van psycho- familiesysteem- complex trauma- en hechtingsdiagnostiek. **Inmenging van de rechtspraak heeft een averechts effect op zaken waarbij gezinspathologie speelt, doet de situatie slechts escaleren en levert geen helende oplossing voor het geschil.**

De Minister van Justitie is in 1989 min of meer tot dezelfde conclusie gekomen, m.b.t. het toekennen van een rechtspositie voor de minderjarige, en heeft gesteld dat dit leidt tot:

1. Een ongewenste juridisering van de interne gezinsverhoudingen, zodat het geschil onnodig escaleert.
2. Een verzwaring van de werklast van de rechter en in het verlengde daarvan de kosten van rechtsbijstand die voor rekening van de overheid komen.
3. Het miskennen van de positie van ouders.
4. Ook wat betreft zaken die geen betrekking hebben op de ouder-kind verhouding zou de minderjarige geen zelfstandige rechtsingang moeten hebben volgens de minister. Hij verwijst hiermede naar de bescherming van de minderjarige gezien zijn onervarenheid en kwetsbaarheid. Ook berust bij de ouders de taak om het ouderschap uit te oefenen.

Figureer 2 Schematische weergave 2 - aanbeveling procesrecht

Daarnaast is het opvallend dat, ondanks het feit dat wij Mw. Bruning nog voor het einde van het onderzoek hebben geïnformeerd over de grote invloed van gezinspathologie binnen de drie hoofdclusters: afstamming/adoptie, gezag/omgang/scheiding en kinderschermingsmaatregelen en

de bijbehorende wetenschappelijke inzichten¹, zij deze **bewust buiten beschouwing heeft gelaten**. Er wordt in het rapport alleen gesproken over de pedagogische- en neuropsychologische inzichten, terwijl deze bij aanwezigheid van gezinspathologie van ondergeschikt belang zijn. **De gezinspathologie is namelijk de oorzaak van de problematiek. In dit rapport is sprake van selectie bias.**

Ook is het onbegrijpelijk dat de betrokken ontwikkelingspsycholoog, die zich slechts gericht heeft op de neuropsychologie, niet in haar overwegingen heeft meegenomen dat loyaliteitsconflicten die leiden tot het verlies van contact van het kind met een van de ouders leidt tot neuropsychologische schade aan de hersenen. En dat logischerwijs de rechtspraak niet de instantie is die hier de schade kan helen. Daarnaast heeft ook zij geen melding gemaakt in dit rapport van gezinspathologie, terwijl de ontwikkelingspsycholoog bij uitstek de professional is, die van deze wetenschappelijke inzichten op de hoogte behoort te zijn.

Het is dus juist zaak om in dit rapport de inzichten vanuit de familiesysteem- hechting- complex trauma- en psychopathologie toe te lichten, aangezien deze inzichten² verklaren waarom het schadelijk is om een kind m.b.t. deze clusters te laten horen door een ondeskundige op deze gebieden. Kinderen worden op deze manier nog dieper in het loyaliteitsconflict geduwd met een enorm schadelijk effect. **Het indirect horen van het kind** door de professional op het gebied van psycho- familiesysteem- complex trauma- en hechtingsdiagnostiek is de enige oplossing die het kind geen extra schade toebrengt.

Ontwikkeling van het brein

Daarnaast is het onderscheid tussen minderjarigheid en de volwassenheid er niet voor niets. Maatschappelijk zijn wij het erover eens dat een kind geen stemrecht heeft, geen alcohol mag gebruiken en niet mag autorijden. Een overeenstemming gebaseerd op het feit men in onze maatschappij op 18 jarige leeftijd de volwassenheid bereikt en dat het brein pas volgroeid is op de leeftijd van 23 jaar. Ook Minister Dekker is deze mening toegedaan; hij stelt dat m.b.t. de vraag of jongeren strenger gestraft zouden moeten worden binnen het strafrecht dan ook terecht dat veel jongeren de consequenties van hun gedrag op de puberleeftijd nog niet kunnen overzien.

Ook dit rapport vermeldt dat neurowetenschappelijke inzichten recentelijk zijn toegepast bij het adolescentenstrafrecht: de leeftijdsgrens bij het adolescentenstrafrecht kan – rekening houdend met individuele kenmerken – worden opgerekt tot 23 jaar, op basis van de inmiddels veel gerepliceerde bevinding dat de ontwikkeling van het brein nog niet voltooid is met 18 jaar, maar gemiddeld doorloopt tot circa 23 jaar (Tamnes et al., 2017; Mills et al., 2016; Lebel et al., 2008).

Hieruit volgt de conclusie dat boven op het feit dat het brein pas volgroeid is op 23 jarige leeftijd en het kind überhaupt de gevolgen van zijn beslissingen nog niet kan overzien, er ook sprake is van pathologie – het kind staat vaak onder zware mentale invloed van een van de ouders – en het om deze redenen uitermate onverstandig is en enorm schadelijke gevolgen heeft voor de familieverbanden, om kinderen te laten horen door een ondeskundige, laat staan om de leeftijd van 12 jaar verder te verlagen.

Onze aanbeveling

Is om het kind indirect te laten horen door de professional op het gebied van psycho- familiesysteem- complex trauma- en hechtingsdiagnostiek. Het kind krijgt op deze manier de kans om gehoord te worden zonder dat kind hiermede extra schade wordt toegebracht.

---

¹ [Wetenschappelijke inzichten loyaliteitsconflict](#)

² [Getuigenis van een kind](#)